

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: مانولو د لوس سانتوس*
برگردان: مجله جنوب جهانی
فرستنده: عثمان حیدری
۱۱ جون ۲۰۲۵

ترمپ و روبیو حلقه محاصره کوبا را تنگتر می کنند

(توضیح تصویر: مارکو روبیو، وزیر امور خارجه امریکا، در یک کنفرانس خبری.

عکس از: وزیر امور خارجه امریکا / X)

کوبا بار دیگر با یک بحران شدید و چندوجهی روبه رو است، نه به خاطر طوفان‌هایی که هر سال کارائیب را در هم می‌کوبند، بلکه به دلیل فشار بی‌امان و خفه‌کننده‌ای که همسایه قدرتمندش در شمال بر آن وارد می‌کند. این داستانی تکراری از مردمی است که در زیر محاصره و تحریم‌های سرسختانه، برای استقلال تلاش می‌کنند. دولت ایالات متحده با اقدامات سنجیده و حساب‌شده، به طور دقیق موانع بزرگتری را ایجاد و اعمال کرده است که بقای مردم کوبا را تهدید می‌کند.

تازمترین نمود این بحران، در تاریخ ۳۰ می با اعلامیه شرکت مخابرات دولتی کوبا (ETECSA) در مورد افزایش قابل توجه نرخ داده تلفون همراه آشکار شد. این موضوع که ممکن است برای افراد خارجی کم‌اهمیت به نظر برسد، برای کوبایی‌ها انتقادهای شدیدی را برانگیخت که ناشی از سرخوردگی‌های انباشته‌شده بود. نرخ‌های جدید، به ویژه برای داده‌های اضافی، در مقایسه با میانگین حقوق بسیار بالاست. اکنون ۳ گیگابایت اضافی، ۳۳۶۰ پزو کوبا هزینه دارد که تقریباً ده برابر قیمت طرح ماهانه ۶ گیگابایتی است. این صرفاً یک تعدیل قیمت نیست؛ بلکه شوکی برای

اکثریت قریب به اتفاق ۸ میلیون کاربر تلفون همراه در کوبا بود که بسیاری از آنها برای تحصیل، کار و ارتباط با خانواده‌های خود در خارج از کشور به اینترنت وابسته هستند. با این حال، این اعلامیه ETECSA یک رویداد مجزا نیست؛ بلکه نشان‌دهنده فشار عظیمی است که کوبا برای تأمین نیازهای اساسی مردم خود تحت محاصره ایالات متحده با آن مواجه است.

تنگ‌تر کردن محاصره

برای کسانی که با تاریخ اخیر کوبا آشنائی کمتری دارند، اقتصاد این جزیره که پیش از این از ضربه ویرانگر همه‌گیری کرونا به صنعت گردشگری و تحریم‌های شش دهه‌ای بشدت آسیب دیده بود، از زمان روی کار آمدن ترمپ بیشتر تحت فشار قرار گرفته است. ۲۴۳ تحریمی که ترمپ در طول سال‌های ۲۰۲۱-۲۰۱۷ اعمال کرد، همچنان پابرجا هستند، بختی خفه‌کننده که در تار و پود زندگی روزمره تنیده شده است. حتی در دوران ریاست جمهوری بایدن، که با وعده‌های تغییر روی کار آمد، این فشار حفظ شد.

در سال ۲۰۱۷، ایالات متحده کوبا را به «حملات صوتی» به مقامات سفارت خود متهم کرد. ادعائی که بعداً نادرستی آن ثابت شد، اما به هدف خود رسید: بهانه‌ای برای ترمپ برای متوقف کردن روابط، فروپاشی گردشگری و بستن درها به روی بیش از ۶۰۰۰۰۰ بازدیدکننده سالانه آمریکائی. سپس در سال ۲۰۲۰، وسترن یونیون تعطیل شد که این امر اختلالات شدیدی در حواله‌های حیاتی ایجاد کرد. تعلیق خدمات ویزا در سفارت ایالات متحده در هاوانا در سال ۲۰۱۷، بزرگترین موج مهاجرت غیرقانونی را از سال ۱۹۸۰ به راه انداخت، مهاجرتی ناامیدانه از کوبائی‌هایی که به دنبال هر راهی برای خروج بودند.

ویرانی اقتصادی از آن زمان تاکنون عمیق بوده است. تولید ناخالص داخلی کوبا در سال ۲۰۱۹ با ۱۵ درصد و در سال ۲۰۲۰ با ۱۱ درصد دیگر کاهش یافت. تصور کنید کشوری که به دلیل محدودیت‌های بانکی قادر به خرید نیازهای اساسی نیست و خدمات عمومی و صنایع آن فلج شده‌اند. هنگامی که کووید-۱۹ در سال ۲۰۲۰ شیوع پیدا کرد، سیستم بهداشت عمومی قوی کوبا، که مایه مباهات ملی بود، تحت فشار شدیدی قرار گرفت. تنها کارخانه تولید اکسیژن آن، که برای درمان بیماران حیاتی بود، به دلیل عدم امکان واردات قطعات یدکی به دلیل تحریم‌ها از کار افتاد. هزاران کوبائی برای تنفس مشکل داشتند، اما واشنگتن از استثنای قائل شدن خودداری کرد.

پاسخ کوبا به بحران عمیق‌تر

آخرین اقدام ترمپ در دوران ریاست جمهوری خود، یعنی قرار دادن کوبا در فهرست کشورهای حامی تروریسم در جنوری ۲۰۲۱، ضربه ویرانگری بود. این اقدام، تعامل کوبا در معاملات مالی عادی را تقریباً غیرممکن می‌کند و تجارت حیاتی را قطع می‌کند. سپس در ۱۴ ماه اول دولت بایدن، اقتصاد کوبا به دلیل ادامه تحریم‌های ترمپ، حدود ۶.۳۵ میلیارد دلار ضرر کرد که از سرمایه‌گذاری‌های حیاتی در شبکه برق فرسوده و خرید غذا و دارو جلوگیری کرد. ارزش پزو کوبا بشدت کاهش یافت و دستمزدهای پائین بخش دولتی را بی‌ارزش‌تر کرد. در حالی که سیستم سهمیه‌بندی یک رژیم غذایی بخور و نمیر را فراهم می‌کند، این سطح از محرومیت از زمان «دوره ویژه» در دهه ۱۹۹۰ پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی احساس نشده بود.

دولت کوبا در مواجهه با این محدودیت‌های شدید، مجبور به سازگاری شده است. در سال ۲۰۲۰، به عنوان منبع جدید اشتغال و واردکننده کالاهای اساسی، بیشتر به بخش خصوصی متکی شد — اقدامی عمل‌گرایانه که از سر ناچاری انجام

شد. از سال ۲۰۲۱، بیش از ۸۰۰۰ کسب و کار کوچک و متوسط ثبت شده‌اند و در سال ۲۰۲۳، بخش خصوصی در مسیر واردات ۱ میلیارد دلار کالا قرار داشت. در حالی که این افزایش بخش خصوصی باعث افزایش واردات برخی از کالاها شده است، دشواری های جدیدی را نیز برای پروژه سوسیالیستی کوبا با ایجاد نابرابری های درآمدی ایجاد کرده است، که در تضاد آشکار با تأکید تاریخی کوبا بر توزیع عادلانه ثروت است.

رئیس جمهور میگل دیاز-کانل همواره بر تعهد دولت به ارائه خدمات ضروری و در عین حال اذعان به نیاز به تغییر به دلیل شرایط فعلی محاصره روزافزون تأکید کرده است. او پروژه سوسیالیستی عدالت اجتماعی کوبا را صرفاً به عنوان رفاه تعریف نمی‌کند، بلکه به عنوان توزیع عادلانه درآمد تعریف می‌کند، به طوری که کسانی که بیشتر درآمد دارند، بیشتر مشارکت می‌کنند و از کسانی که نمی‌توانند، حمایت می‌شود. این همان ریسمانی است که انقلاب روی آن راه می‌رود: ایجاد تعادل بین واقعیت های اقتصادی و اصول اساسی خود. رهبری بر حفظ پروژه سوسیالیستی و تضمین خدمات ضروری و در عین حال مقاومت در برابر درخواست ها برای تلاش های بزرگ خصوصی سازی اصرار دارد. همه گیری کرونا که صنعت گردشگری کوبا، صنعت پیشرو این کشور را نابود کرد، بحران را تشدید کرد. با وجود کاهش دسترسی به ارز خارجی، دولت صدها میلیون دلار برای تجهیزات پزشکی هزینه کرد و به تضمین حقوق، غذا، برق و آب ادامه داد و ۲.۴ میلیارد دلار به بدهی خود برای پوشش نیازهای اساسی افزود.

شش دهه تلاش ایالات متحده برای تغییر رژیم

تناقض نهائی که تمام تلاش های کوبا برای تأمین نیازهای اساسی مردم خود را تحت الشعاع قرار می‌دهد، خصومت آشکار و بی‌امان ایالات متحده است. هدف دولت ایالات متحده از همان روز اول انقلاب کوبا، تغییر رژیم بوده است که از طریق ایجاد شرایط بدتر و حمایت از براندازی داخلی به دست می‌آید. در حالی که تحریم ها همواره مانع توسعه کوبا شده‌اند، در سه دهه اول، حمایت شوروی و محیط مطلوب در جهان سوم، بسیاری از اثرات آن را جبران کرد. دهه ۱۹۹۰ که به «دوره ویژه» معروف شد، بحرانی با ابعاد بسیار بزرگ بود، زیرا کوبا مجبور شد به تنهایی با قدرت تحریم های ایالات متحده روبه رو شود، اما این امر منجر به پاسخ های نوآورانه ای شد که به کوبا اجازه داد تا زنده بماند. با این حال، شرایط کنونی متفاوت است. اثر تجمعی تحریم های ترمپ، همه گیری کرونا، رکود اقتصادی جهانی، بی‌عملی بایدن و بازگشت ترمپ با مارکو روبیو کینتوز به عنوان وزیر امور خارجه، شرایطی بحرانی و بی‌سابقه را ایجاد کرده است تا ایالات متحده اهداف دیرینه خود برای تغییر رژیم را دنبال کند. یادداشت بدنام لستر مالوری در سال ۱۹۶۰، که به صراحت بیان می‌کرد هدف از تحریم ها ایجاد شورش داخلی از طریق گرسنگی و ناامیدی است، کاربردی جدید و پیچیده تر پیدا کرده است. این ستراتیژی، دولت کوبا را وادار می‌کند تا اقداماتی را اتخاذ کند که ممکن است مغایر با اهدافش باشد، اما برای بقای آن در دوره خصومت شدید حیاتی است.

شرکت های دولتی، که شالوده اقتصاد سوسیالیستی کوبا هستند، به دلیل ناتوانی در تأمین بودجه برای تعمیر و نگهداری مورد نیاز یا تولید ذخایر کافی ارز خارجی، در حال فروپاشی هستند. این ناتوانی ناشی از تحریم ها است.

شرکت ETECSA، که بشدت توسط ایالات متحده تحریم شده است، چاره ای جز افزایش نرخ های خود برای اولین بار در سال های اخیر نداشته است تا بتواند زیرساخت های داخلی خود را نوسازی کند. از سرورها گرفته تا ایستگاه های رادیویی، همه به فناوری و ارداتی نیاز دارند. دولت، که از نظر تاریخی قادر به یارانه دادن به همه چیز از آموزش و بهداشت گرفته تا حمل و نقل و غذا بوده است، مجبور به کاهش، سازگاری و در برخی موارد، چشم پوشی از توانایی خود در برآوردن همه نیازها به طور همزمان شده است. جمع آوری زباله، خدمات آب و مهم تر از همه، برق، با

دشواری های شدیدی روبه رو هستند که اختلال در عملکرد آنها نه تنها باعث سرخوردگی می شود، بلکه باعث ایجاد بی اعتمادی فزاینده به توانائی دولت در حل این مشکلات می شود.

دولت ایالات متحده، در ۶۰ سال جنگ اقتصادی، نتوانسته است دولت کوبا را به طور کامل سرنگون کند، اما اقدامات آن اکنون تأثیرات شدیدتری داشته است، تا جایی که دولت ترمپ و عواملش، مانند مارکو روبیو، حلقه محاصره را بر توانائی دولت کوبا در برآوردن نیازهای مردم تنگتر می کنند. هر اقدامی که کوبا در این لحظه انجام می دهد، نشانه ضعف یا تسلیم نیست، بلکه نتیجه مستقیم بحرانی است که تحریم ها بر آن تحمیل کرده اند.

واکنش مردم به این بحران متفاوت بوده است. از جولای ۲۰۲۱، اعتراضات، اغلب کوچک و پراکنده، به یک اتفاق عادی در سراسر جزیره تبدیل شده است و کوبائی ها به طور کلی در انتقادات و خواسته های خود از دولت کوبا صریح تر شده اند. در واکنش به افزایش قیمت ETECSA، کوبائی ها در بخش های مختلف جامعه انتقاداتی را ابراز کرده اند. از جمله آنها دانشجویان و شاخه های فدراسیون دانشجویان دانشگاهی (FEU) در سراسر دانشگاه ها هستند که از زمان اعلام این خبر، نه تنها انتقاد کرده اند، بلکه مذاکرات مستقیمی را با دولت کوبا و ETECSA برای یافتن راه حل رهبری کرده اند. با این وجود، مانند ساعت، صداهای ضد کوبائی در ایالات متحده تلاش کرده اند از این لحظه بحرانی سوء استفاده کنند تا انتقادات دانشجویان را به تلاش هایی برای سرنگونی انقلاب کوبا تبدیل کنند.

در پاسخ به این موضوع، روبرتو مورالس، یکی از رهبران ارشد حزب کمونیست، «دستکاری های رسانه ای و تحریف های فرصت طلبانه» را که «دشمنان انقلاب تلاش کرده اند تحمیل کنند» محکوم کرد. او استدلال می کند در حالی که انتقادات مشروع مردم قابل درک و جنبه مهمی از زندگی در کوبا است، اما باید در چارچوب بزرگتری از یک ملت تحت محاصره مورد بررسی قرار گیرند. مورالس اعلام می کند هدف ترمپ و روبیو، همانطور که همیشه برای عناصر ضد کوبائی در میامی بوده است، «ایجاد هرج و مرج، ترویج خشونت و برهم زدن آرامش میهن ما بوده است».

تلفات انسانی تحریم ها

با این حال، واکنش بزرگتر به این بحران، بزرگترین موج مهاجرت در تاریخ کوبا بوده است که از ترکیب مهاجرت دسته جمعی ماریل و بحران قایق ران های سال ۱۹۹۴ فراتر رفته است. نزدیک به ۴۲۵۰۰۰ کوبائی در سال های ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ به ایالات متحده مهاجرت کردند که بیش از ۴ درصد از جمعیت را تشکیل می دهد. هزاران نفر دیگر به اسپانیا، مکزیکو، برزیل و سایر کشورها رفته اند. جمعیت کوبا برای اولین بار از اوایل دهه ۱۹۸۰ به زیر ۱۰ میلیون نفر رسیده است و از زمان اوج خود در سال ۲۰۱۲، ۱۳ درصد از ساکنان خود را از دست داده است. با این حال، ایالات متحده، که برای دهه ها شرایط را برای این مهاجرت دسته جمعی کوبائی ها ایجاد و ترویج کرده است، چرخشی تند داشته است. پناهجویان کوبائی در حال اخراج شدن هستند و کوبا بتازگی به فهرست ممنوعیت سفر ترمپ اضافه شده است که به طور کامل کوبائی ها را از سفر ایمن و قانونی به ایالات متحده منع می کند.

این واقعیت تلخ برای کوبا است: کشوری محاصره شده، مردمانش در حال تحمل سختی های فراوان و دولتش در حال سازگاری به روش هایی است که هم برای بقا ضروری و هم جنجال برانگیز هستند. دشواری ها بسیار زیاد است و فداکاری های مردم آن برای حفظ دستاوردهای انقلاب عمیق است.

در این زمینه است که همبستگی مردم در جهان و در ایالات متحده باید از نو شکل گیرد. ما نمی توانیم صرفاً آگاه باشیم؛ ما باید فعال باشیم. ما باید فراتر از افزایش آگاهی گام برداریم و اقدامات عملی برای حمایت از مردم کوبا برداریم. این

به معنای مطالبه پایان دادن به تحریم‌های وحشیانه و نسل‌کش ایالات متحده، سیاستی ظالمانه و غیرانسانی است که یک ملت کامل را به دلیل تعهدش به خودگردانی مجازات می‌کند. این به معنای حمایت از تلاش‌های کمک‌های بشردوستانه، حمایت از تعامل دیپلماتیک و بسیج برای جهانی بدون تحریم و محاصره است. مردم کوبا به چیزی بیش از همدردی ما نیاز دارند؛ آنها به همبستگی فعال و تزلزل‌ناپذیر ما نیاز دارند.

این مقاله برای اولین بار توسط **Peoples' Dispatch** منتشر شد.

* - مانولو د لوس سانتوس مدیر اجرایی The People's Forum و محقق در Tricontinental: Institute for Social Research است. نوشته‌های او به طور مرتب در Monthly Review، Peoples Dispatch، CounterPunch، La Jornada و سایر رسانه‌های مترقی منتشر می‌شود. او اخیراً در ویراستاری کتاب‌های Comrade of the Revolution: Viviremos: Venezuela vs. Hybrid War (LeftWord, 2020) و Our Own Path to Socialism: Selected Speeches of Fidel Castro (LeftWord, 2021) مشارکت داشته است. (Speeches of Hugo Chávez (LeftWord, 2023)